

Noordse woelmuis in Snitsermar

Sinds de start van de jaarlijkse monitoring in 2007 van de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) op en rond de Snitsermar (Sneekermeer) in natuurgebieden van Staatsbosbeheer zijn er nog nooit zoveel exemplaren gevangen (en weer los gelaten) als in 2013. In 210 vallen zijn tijdens 5 rondes begin oktober 91 Noordse woelmuizen gevangen en daarnaast een groot aantal hervingsten. Bij het vangen in de lifetraps worden de muizen gemerkt, zodat muizen die opnieuw worden gevangen duidelijk herkenbaar zijn. Ter vergelijking: 39 exemplaren zijn gevangen in 2007 (geen enkele hervingst), 14 in 2008; 19 in 2009; 10 in 2010, 8 in 2011 en 19 in 2012. De trend leek tot en met 2012 negatief, maar die is dus nu helemaal omgebogen. Langdurige monitoring blijkt dus erg zinvol te zijn.

Deze topvangsten in 2013 zullen ongetwijfeld te maken hebben met de weersomstandigheden in deze periode. Cruciaal is ook de afwezigheid van Aardmuis (*Microtus agrestis*) geweest en verder een juist beheer van de betreffende gebieden.

Een goed teken is dat er op alle eilanden waar de raaien met lifetraps liggen - de vier eilanden Grutte en Lytse Griene, Frijerzeren en Graverij en het schiereiland Sâlte Poel - flinke aantallen 'wrotmûzen' zijn gevangen. Opmerkelijk is verder, dat de vangsten plaatsvonden in niet gemaaide riet- en ruigtezones met name langs de oevers. In de gemaaide Dotterbloemgraslanden die vanwege het fraaie zomerweer dit jaar twee keer gemaaid konden worden, zijn geen Woelmuizen gevangen.

Aardmuis, de grootste concurrent, werd gelukkig niet gevangen, wel Rosse woelmuis (*Myodes glareolus*; 19 exemplaren) en die soort vertoont de laatste jaren een toename. Tot dusverre lijkt dat geen belemmering voor de Noordse woelmuis te zijn. Onder meer werden ook 18 Veldmuizen (*Microtus arvalis*) gevangen en 12 Dwergmuizen (*Microtus minutus*) - dat waren er relatief weinig; verder ook 76 Gewone bosspitsmuizen (*Sorex araneus*), een Dwerspitsmuis (*Sorex minutus*) en een Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*).

Plat blaasjeskruid in Rottige Meente

Plat blaasjeskruid (*Utricularia intermedia*) is niet alleen zeldzaam, het is ook een soort die niet of nauwelijks bloeit. Deze soort komt nog maar op enkele plekken voor in

Nederland en is tussen 1900 en 1990 nooit bloeiend aangetroffen. Echter, begin jaren negentig van de vorige eeuw werden toch bloeiende exemplaren in de Wieden gezien. En in 2013 werd, tijdens de vegetatiekartering (door Altenburg en Wymenga) in de Rottige Meente Plat blaasjeskruid gevonden, en wel uitbundig bloeiend en meteen met honderden exemplaren! Een bijzondere verrassing, want Plat blaasjeskruid is op te vatten als een keurmerk voor bijzondere natuur en goed natuurbeheer. 'En daar zijn we bij Staatsbosbeheer in Fryslân héél blij mee!' aldus boswachter Berco Hoegen.

De Rottige Meente is een uitgestrekt schraal moerasgebied in beheer bij Staatsbosbeheer. Op sommige plekken golft de bodem als je er over loopt: een dunne kragge drijft daar op het water. Die dunne golvende kragge is het domein van Plat blaasjeskruid, het plantje vindt in ondiepe plasjes in het trilveen ideale omstandigheden. De Rottige Meente is ontstaan onder invloed van turfwinning en is een mozaïek van rietlanden en trilvenen, bloeiende graslanden en petgaten. Een gebied met een karakteristieke flora en fauna - dat onder andere ook Otters (*Lutra lutra*) herbergt.

Plat blaasjeskruid in Rottige Meente

(foto: Berco Hoegen)

Boomkikker in Fayersheide

(foto: Herman Stevens)

Fayersheide

Fayersheide is een klein Staatsbosbeheer-reservaat bij Vriezenveen. Het is bekend vanwege zijn fraaie vegetatie, met soorten als Vetblad (*Pinguicula vulgaris*), Welriekende nachtorchis (*Platanthera bifolia*) en vooral heel veel Klokjesgentiaan (*Gentiana pneumonanthe*). Het reservaat dreigt te verdrogen door een grote zandwinning ernaast. Om dat te voorkomen is een buffer tussen beide aangekocht. Die zal worden ingericht als een oud boerenlandschap. In aansluiting op dit project is in het najaar van 2013 in Fayersheide het terrein wat meer opengemaakt. Sommige bosranden waren zo hoog opgeschoten dat de graslandvegetatie er onder te lijden had. Het kap- en zaagwerk is in november uitgevoerd, in de verwachting dat dit dan zo weinig mogelijk overlast zou veroorzaken voor de fauna. Maar soms kan dan toch ineens een dier voor de machines opduiken, zoals in

Fayersheide. Een oplettende werknemer zag 'iets springen' in een karrenspoor in een stukje elzenbos. Het diertje kon worden gered en bleek een Boomkikker (*Hyla arborea*) te zijn. Dat was dus even schrikken voor deze fraaie bewoner en dat elzenbosje zal grasland worden, maar hij krijgt er wel wat voor terug. Voor Boomkikkers, en ook voor insecten en vogels, komen er straks lange stroken struweel, die dan niet meer overschaduwd worden door zwaar geboomte. Het effect van het kapwerk was overigens al meteen zichtbaar: het terrein is er letterlijk licht van geworden.